

Ungdomslivets økonomiske balance

- Unge voksnes
økonomiske trivsel 2021

TrygFonden

Forbrugerrådet
Tænk

Indholdsfortegnelse

- 3 **Forord**
- 4 **Hovedresultater, sammenfatning og anbefalinger**
- 6 **Omfanget af gentagne betalingsproblemer:**
Gentagne betalingsproblemer er ikke isoleret til en særlig ungegruppe men ses på tværs af demografi
- 8 **Økonomisk tryghed:**
18-30-årige er bedre økonomisk stillede end tidligere, men unge med betalingsproblemer kan ikke følge med
- 10 **Økonomisk trivsel og helbred:**
Gentagne betalingsproblemer hænger også sammen med underskud på den mentale og sociale konto
- 13 **Udløsende faktorer for betalingsproblemer:**
Skiftende livssituationer kan udløse betalingsproblemer – for flere unge har corona betydet ændrede livsvilkår
- 15 **Et liv i økonomisk balance:**
Unge med betalingsproblemer ønsker at få bedre styr på økonomien, men mangler støtte fra deres nære sociale netværk

Rapporten Ungdomslivets økonomiske balance - unge voksnes økonomiske trivsel 2021 er udgivet af Forbrugerrådet Tænk og TrygFonden, som siden 2014 har samarbejdet om at fremme unge voksnes økonomiske tryghed og trivsel i projektet 'Plus på kontoen'.

Tak til TrygFonden, som har sørget for muligheden for at kortlægge og forebygge de unge forbrugeres økonomiske udfordringer. Tak til de mere end 5.000 danske unge mellem 18 og 30 år, der har bidraget til de tre udgivelser i 2015, 2018 og 2021, og som ved at svare på vores spørgsmål har givet os et unikt indblik i de udfordringer, som unge mødes af, og gjort os i stand til at følge udviklingen gennem årene.

Tak til Pernille Hohnen og Søren Leth-Petersen, professorer ved institut for antropologi og økonomisk institut på Københavns Universitet og projektkoordinator i Louis Hansen Fonden Turf Böcker Jakobsen for at dedikere deres tid til at inspirere og berige os med indsigter, der har været med til forme denne rapport.

Rapporten er udarbejdet i samarbejde med Epinion, som ligeledes har forestået indsamlingen af data.

TrygFonden

**Forbrugerrådet
Tænk**

Forord

Der er sket et markant fald i andelen af unge mellem 18 og 30 år, som har gentagne betalingsproblemer og bekymringer om deres økonomi, siden vi sidst tog temperaturen på unge voksnes økonomi, tryghed og trivsel i 2015 og 2017. Denne udvikling ligger i tråd med tendensen i den generelle befolkning og er meget glædelig – ikke mindst efter en lang periode med Covid-19 restriktioner, nedlukninger af store dele af samfundet og uvisse fremtidsudsigter.

Vi har i denne undersøgelse af unges økonomiske situation kigget nærmere på betydningen af coronapandemien. Og selvom nogle har oplevet et fald i indtægt under corona-nedlukningen, har flere unge i dag en økonomi, der balancerer.

Desværre viser undersøgelsen også, at der fortsat er en gruppe af unge, som har store økonomiske udfordringer. Disse unge har tungere udfordringer og mistrives i langt større grad end deres jævnaldrende.

Vi har tidligere dokumenteret, at økonomiske problemer ikke kun handler om, hvorvidt man har råd til at betale den næste regning. Rod i økonomien er stærkt forbundet med søvnproblemer, konflikter med familien og det mentale og fysiske helbred. Gentagne betalingsproblemer er også knyttet til skam og i mange tilfælde en isoleret adfærd, hvor det netværk, der kan hjælpe én, enten mangler eller ikke bliver aktiveret.

Gruppen af unge med økonomiske problemer har brug for en styrket indsats, der kan hjælpe dem til at tale om deres økonomi og få lagt en plan for at få den tilbage i balance. Der er behov for et forebyggende fokus, så færre unge når derud, hvor uoverskuelige lån og bundløs gæld står i vejen for deres udvikling og fremtidsmuligheder.

Anja Philip

Formand for Forbrugerrådet Tænk

Sammenfatning og anbefalinger

Udviklingen går den rigtige vej

Flere unge har fået styr på økonomien. Færre unge oplever gælds- og gentagne betalingsproblemer end tidligere, flere føler sig økonomisk trygge, og færre mistrives som følge af deres økonomiske situation.

Som i tidligere undersøgelser tegner sig imidlertid fortsat et tydeligt billede af, at økonomiske udfordringer i form af gentagne betalingsproblemer går ud over unges tryghed og trivsel. Unge med betalingsproblemer er mindre trygge end unge uden betalingsproblemer, og oplever i højere grad at mistrives pga. deres økonomiske situation.

De unge, som fortsat har betalingsproblemer, har det særligt svært

I takt med at flere unge er kommet ud af deres gentagne betalingsproblemer, ser gruppen af unge, der fortsat har problemer med at betale deres udgifter også anderledes ud.

På flere måder har gruppen af unge med gentagne betalingsproblemer det samlet set værre end tidligere. De er mindre økonomisk robuste overfor uforudsete udgifter, har færre penge mellem hænderne og har et lavere rådighedsbeløb, når alle faste udgifter er betalt, end det tidligere har været tilfældet. Også når det kommer til det fysiske og psykiske helbred, oplever en markant større andel af unge med betalingsproblemer at have det dårligt, sammenlignet med tidligere år.

Det tyder på, at de unge, som fortsat oplever gentagne betalingsproblemer, også er dem, med de største problemer. Og at de unge som siden 2017 er kommet ud af betalingsproblemerne, således har været mindre belastede end den gruppe, som nu står tilbage.

Unge med betalingsproblemer mangler støtte fra sociale netværk

Størstedelen af 18-30-årige modtager en form for støtte fra deres nære sociale netværk. Det kan være i form af lån og tilskud, men også i form af råd, vejledning og sparring. Unge med betalingsproblemer modtager i højere grad økonomisk

støtte fra forældre eller nære familiemedlemmer, end unge uden betalingsproblemer gør. Den økonomiske støtte kan dog ikke erstatte samtalen, og flere unge med betalingsproblemer oplever således, at de mangler nogle at tale med om deres økonomiske situation i det nære sociale netværk.

Anbefalinger

Ungdomslivets økonomiske ubalance er en samfundsudfordring, som kræver en vedholdende indsats fra en bred vifte af aktører – fx vejledere, undervisere, rådgivere, forældre, politikere og organisationer. Vi anbefaler en styrket og tværgående indsats, som:

- hjælper unge til at tale om deres økonomi og at bryde det tabu, som det ofte kan være at tale om penge og økonomiske udfordringer
- sætter flere kræfter ind hos unge med særligt store udfordringer
- øger fokus på netværket omkring unge – især omkring dem, som har øget risiko for økonomiske udfordringer
- styrker opsporingen og hjælper dem, der ikke selv opsøger hjælpen
- udvikler og udbreder nye strategier indenfor finansiel dannelse, der fx tager afsæt i de økonomiske hverdagsudfordringer, med fokus på at håndtere svære situationer og etablere sunde vaner
- giver aktørerne, der er tæt på unge, redskaber og værktøjer til at hjælpe med at få økonomien tilbage i balance

Datagrundlag

Rapporten baserer sig på 1.648 survey-besvarelser fra unge voksne i alderen 18-30 år indsamlet postalt i fra maj-juni 2021. Data er vægtet med populationsdata fra DST på køn, alder og region, og stikprøven betragtes som repræsentativ på disse parametre.

Rapporten er en gentagelse fra 2015 og 2017 (2018), og udviklinger over tid fremhæves løbende. Derudover fremhæves forskelle mellem unge med og uden betalingsproblemer. Med mindre andet er angivet, er der tale om statistisk signifikante forskelle*.

40%

færre unge oplever gentagne betalingsproblemer

Over seks år er andelen af 18-30-årige, der har gentagne betalingsproblemer, faldet markant fra 13,4% i 2015 til 8,1% i 2021.

Andelen af RKI-registrerede unge er faldet ekstraordinært

Andelen af unge, der er registreret i RKI, er faldet støt siden 2015 – under corona er andelen faldet ekstraordinært. I 2015 var 5,8%, 18-30-årige (svarende til 54.098), registreret i RKI. I juli 2021 var det 3,9% (svarende til 38.157 unge).

Større økonomisk tryghed end tidligere – dog ikke for unge med betalingsproblemer

Unge føler sig generelt mere økonomisk trygge end tidligere. 41% er slet ikke bekymrede for deres økonomiske situation. I 2015 var det blot 27%. Blandt unge med betalingsproblemer er hele otte ud af 10 dog fortsat bekymrede for deres økonomiske situation.

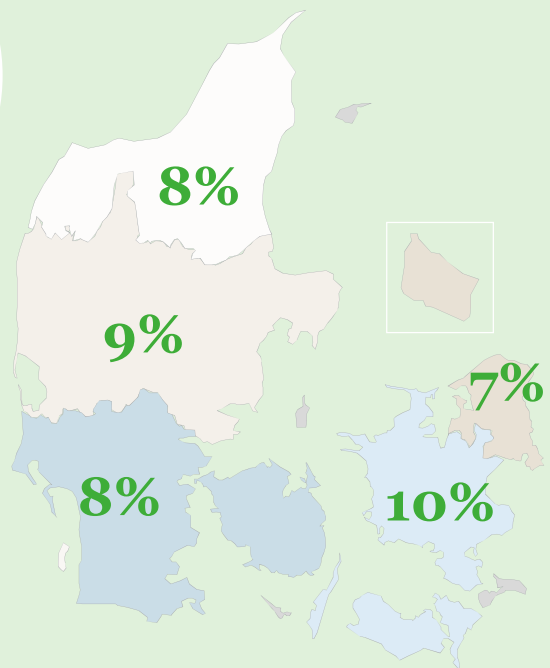
Halvt så mange unge oplever mistrivsel som følge af deres økonomi

Andelen er faldet fra 17% i 2015 til 8% i 2021. Blandt unge med betalingsproblemer mistrives* hele 48% dog stadig pga. økonomien mod kun 5% af unge uden gentagne betalingsproblemer. Selv blandt unge med betalingsproblemer er den økonomiske mistrivsel imidlertid faldende.

8,1% af danske unge har gentagne betalingsproblemer i 2021

Gentagne betalingsproblemer blandt unge dækker over, når den unge minimum to gange inden for det seneste år ikke har været i stand til at betale den samme regningstype til tiden.

8%

Mænd

8%

Kvinde

8%

18-24 år

8%

25-30 år

12%*

af unge med en årlig indkomst under 100.000 kr. (n=68) har betalingsproblemer

24%*

af unge udenfor beskæftigelse har betalingsproblemer (n=31)

9%

af unge bosiddende i lejebolig (n=76) eller hjemmeboende unge (n=42) har betalingsproblemer

Højeste afsluttede uddannelse:

Videregående udd. (KVU, MVU, LVU) (n=25)

4%*

Erhvervsuddannelse (n=13)

9%

Gymnasial uddannelse (n=42)

7%

Ingen, grundskole el. FGU (n=42)

13%*

9%

af unge singler har betalingsproblemer (n=87)

Gentagne betalingsproblemer er ikke isoleret til en særlig ungegruppe men ses på tværs af demografi

Gentagne betalingsproblemer er lige udbredte på tværs af køn, alder og region

Gentagne betalingsproblemer er ikke isoleret til en særlig gruppe af unge, men ses på tværs af både køn og aldersgrupper. Unge med gentagne betalingsproblemer findes også i lige stort omfang i landets fem regioner.

Både singler og unge der bor sammen med en partner oplever gentagne betalingsproblemer

Gentagne betalingsproblemer opleves både af unge singler (9%) og af unge, der bor med en partner (7%).

Tidligere undersøgelser har vist, at unge, der bor til leje eller bor hjemme hos deres forældre i højere grad oplever gentagne betalingsproblemer end unge, der bor i ejer- eller andelsboliger*. I undersøgelsens stikprøve er antallet af unge med betalingsproblemer, der bor i ejer- eller andelsbolig relativt lille (n=15), og vi kan derfor ikke drage entydige konklusioner på baggrund heraf. Vi ser imidlertid indikationer på en tendens, der giver støtte til de tidligere undersøgelser.

Uddannelse hænger sammen med udvikling af gentagne betalingsproblemer

Gentagne betalingsproblemer er mere udbredte blandt unge, som ikke har færdiggjort en uddannelse, eller som har enten grundskolen eller forberedende grunduddannelse (FGU) som deres højest gennemførte uddannelsesniveau (13%) end blandt unge, der har taget en mellemlang- eller lang videregående uddannelse (hhv. 5% og 2%).

Når vi vender blikket mod den gruppe af unge, som er i gang med en uddannelse (n=685), ses ikke en overrepræsentation af unge med gentagne betalingsproblemer.

Unge uden for arbejdsmarkedet og med en lav indkomst har oftere end andre unge gentagne betalingsproblemer

Samtidig ses en tendens til, at gentagne betalingsproblemer særligt rammer unge, som står udenfor arbejdsmarkedet, fordi de er ledige, sygemeldte eller hjemmegående (24%).

Dertil kommer, at unge med en årlig indkomst under 100.000 kr. (12%) i højere grad oplever gentagne betalingsproblemer end unge, der tjener 200.000 kr. eller mere årligt (4%).

Unge har samlet set fået flere penge mellem hænderne

40%

har et rådighedsbeløb over 2.000 kr./md.

8 ud af **10**

unge med betalingsproblemer er **bekymret for deres økonomiske situation** –

Det gælder 2 ud af 10 unge uden betalingsproblemer.

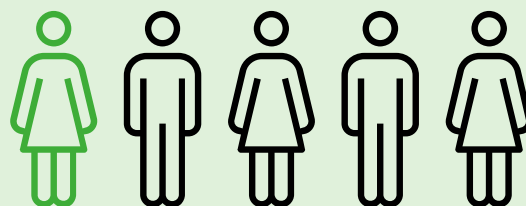
Unge økonomiske tryghed

En usikker og ubalanceret økonomisk situation kan ikke kun føre til gentagne betalingsproblemer, men kan også medvirke til større økonomisk utryghed og bekymring.

Unge med gentagne betalingsproblemer er **dårligere økonomisk rustede** end tidligere

22%

vil slet ikke have mulighed for at dække en uventet udgift på 5.000 kr.

Blandt unge med betalingsproblemer er det kun

1 ud af **5**

der har mulighed for at dække en **uforudset udgift igennem opsparing eller lønkonto**

18-30-årige er bedre økonomisk stillede end tidligere, men unge med betalingsproblemer kan ikke følge med

Unge har generelt fået flere penge mellem hænderne, mens gruppen af unge med betalingsproblemer er mindre økonomisk robuste

Fire ud af 10 unge (40%) har i dag et rådighedsbeløb på over 2.000 kr. om måneden. Det er en stigning siden 2017 (36%). Samtidig er andelen af unge, som har et rådighedsbeløb på under 1.000 kr. om måneden (16%) faldet en smule*.

Stigningen i unges rådighedsbeløb gælder imidlertid ikke gruppen af unge med betalingsproblemer – tværtimod. Blandt de unge, der fortsat har betalingsproblemer, er det mere end hver tredje, der har et månedligt rådighedsbeløb under 1.000 kr. (38%). Det er en betydelig stigning på fem procentpoint siden 2017.

Med begrænset adgang til finansieringskilder er gruppen af unge med betalingsproblemer mere udsat ved uforudsete udgifter end tidligere

De fleste unge uden betalingsproblemer har mulighed for at finansiere uforudsete udgifter via deres løn eller opsparring (80%), men det gælder i langt mindre grad unge med gentagne betalingsproblemer (21%). Disse unge er langt mere afhængige af hjælp fra venner og familie (45%).

Selvom færre unge end tidligere er udfordrede i forhold til at skaffe penge til uforudsete udgifter, er der sket en stigning i andelen af unge med betalingsproblemer, som ville være væsentligt udfordrede, hvis de stod overfor at skulle betale en uforudset udgift på 5.000 kr. indenfor 14 dage.

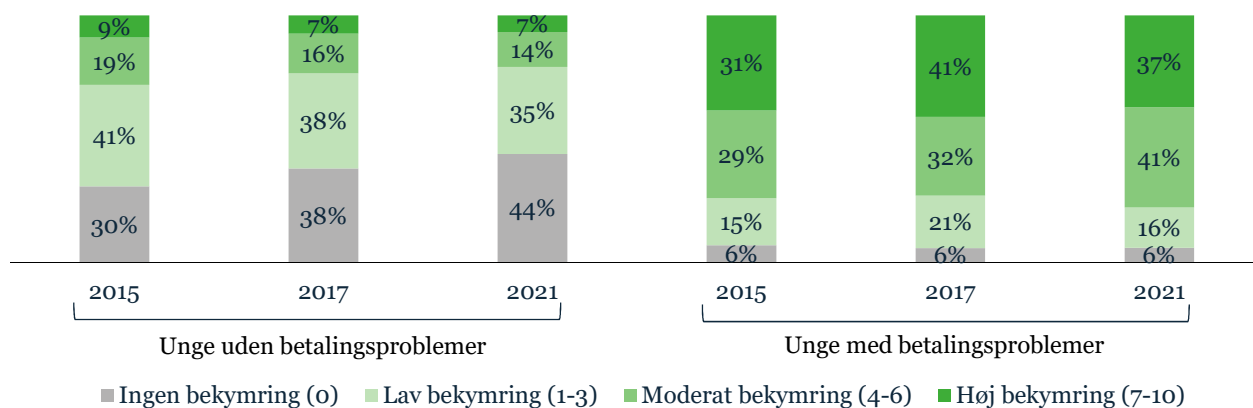
Mere end hver femte (22%) vil slet ikke have mulighed for at skaffe pengene. Det er en markant stigning på 10 procentpoint siden 2017.

Den økonomiske tryghed er stigende, men betalingsproblemer er fortsat stærkt forbundet med økonomisk utryghed

Der er sket en markant stigning i unges økonomiske tryghed. Samlet set er andelen af unge, som følger sig økonomisk trygge steget siden 2015 og 2017. Størstedelen af unge (41%) er i dag slet ikke bekymrede for deres økonomiske situation, hvilket er langt flere end i både 2015 (27%) og 2017 (34%).

Den positive tendens er imidlertid drevet af gruppen af unge uden betalingsproblemer. Mere end hver tredje (37%) unge med gentagne betalingsproblemer har en høj grad af bekymring for deres økonomiske situation, og kun 6% er slet ikke bekymrede. At opleve gentagne betalingsproblemer er med andre ord fortsat stærkt forbundet med økonomisk utryghed og faktisk ses en svag tendens til, at sammenhængen er stærkere end tidligere.

? *Hvor bekymret er du overordnet set for din nuværende økonomiske situation?*

Note: Unges økonomiske tryghed: n (2015) = 2103, n (2017) = 1932, n (2021) = 1648.

9 *Det øgede rådighedsbeløb kan ikke forklares af en stigning i indkomstniveauet. Unges gennemsnitlige årlige indkomst før skat er uændret i perioden, når der tages højde for inflation. Kilde: Forbrugerprisindeks - Danmarks Statistik (dst.dk)

33%

af unge med betalingsproblemer har **dårligt fysisk eller psykisk helbred**

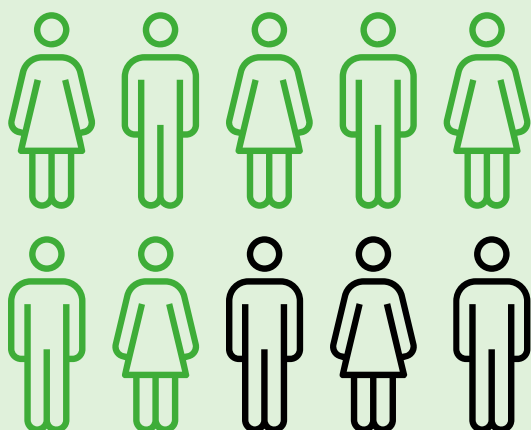
3 ud af 4

unge med betalingsproblemer **skammer** sig over egen økonomiske situation

Forværret trivsel og helbred som følge af gentagne betalingsproblemer

Gentagne betalingsproblemer er forbundet med forringet livskvalitet, helbredsproblemer, sociale og materielle afsavn samt generelt mistrivsel og bekymring. Unge med betalingsproblemer trives generelt dårligere end unge uden betalingsproblemer og oplever i højere grad søvnproblemer, skam og dårligt helbred.

7 ud af 10

unge med betalingsproblemer har oplevet **søvnproblemer** det seneste år pga. økonomi

35%

af unge med gentagne betalingsproblemer har oplevet **forringet livsglæde** som følge af corona

Gentagne betalingsproblemer hænger også sammen med underskud på den mentale og sociale konto

Markant færre unge mistrives pga. deres økonomi- mistrivsel er dog fortsat udbredt blandt unge med betalingsproblemer

Den samlede andel af 18-30-årige, der oplever mistrivsel* som følge af deres økonomiske situation, er halveret fra 2015 (17%) til 2021 (8%).

Økonomisk mistrivsel er dog fortsat meget udbredt blandt unge med betalingsproblemer, hvor op mod halvdelen (48%) oplever, at deres trivsel er påvirket af deres økonomiske situation. Det gælder blot 5% uden betalingsproblemer.

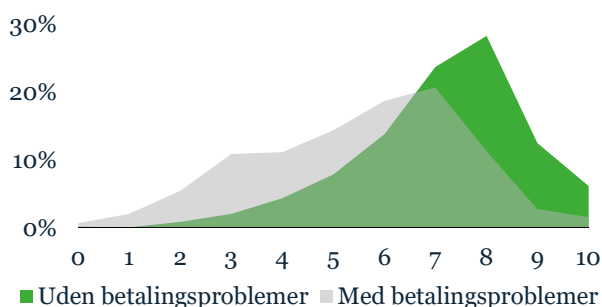
Udviklingen går dog den rigtige vej. Omfanget af økonomisk mistrivsel blandt unge med betalingsproblemer er faldet ekstraordinært over tid. I 2015 var det nemlig hele 63%, der oplevede mistrivsel pga. deres økonomi.

Gentagne betalingsproblemer hænger stærkt sammen med forringet livstilfredshed

Betalingsproblemer og økonomisk mistrivsel hænger også stærkt sammen med en generel forringet livstilfredshed. Unge med gentagne betalingsproblemer trives generelt dårligere end unge uden gentagne betalingsproblemer.

Næsten halvdelen (45%) af unge med betalingsproblemer har en lav livstilfredshed (0-5), mens det til sammenligning er under en sjettedel (16%) af unge uden gentagne betalingsproblemer. Andelen af unge med betalingsproblemer, der har en lav livstilfredshed, er på niveau med 2015 (43%) og 2017 (41%).

? Her ser du et billede af en stige. Trin 10 betyder 'det bedst mulige liv' og trin 0 betyder 'det værste tænkelige liv' for dig. Hvor på stigen synes du selv, du er for tiden?

Økonomisk trykthed 2021. N=1648

Corona har været særligt hård ved unge med betalingsproblemer

Selvom livstilfredsheden blandt unge overordnet set er på niveau med tidligere, har mange unge oplevet, at coronapandemien har påvirket deres livsglæde. Godt hver fjerde (28%) føler, at corona har forværret deres glæde ved livet. Coronapandemien har været særligt hård for unge med gentagne betalingsproblemer, hvor 35% har oplevet en forværret livsglæde pga. corona.

Flere unge med gentagne betalingsproblemer lider sociale afsavn på grund af deres økonomi

En mulig forklaring på, at unge med betalingsproblemer fortsat oplever økonomisk mistrivsel er, at de føler sig begrænset socialt. Hele otte ud af 10 har nemlig følt sig forhindrede i at deltage i sociale arrangementer det sidste år, fordi de ikke havde råd.

Færre unge – både med og uden betalingsproblemer – oplever imidlertid sociale afsavn som følge af deres økonomi end tidligere. Siden 2015 er andelen, der mindst én gang inden for det seneste år har følt sig forhindret i at deltage i sociale arrangementer faldet markant med 19 procentpoint. En del af dette fald kan givetvis forklares med, at coronapandemien har betydet, at der har været færre sociale arrangementer.

Gentagne betalingsproblemer er i høj grad forbundet med skam

Ikke alene medfører betalingsproblemer sociale afsavn, det kan også føles skamfuldt ikke at have styr på økonomien – og også dét kan påvirke trivslen. Tre ud af fire (75%) unge med betalingsproblemer har skammet sig over deres økonomi i løbet af det seneste år, og mere end halvdelen skammer sig hver måned. Til sammenligning har mindre end hver femte ung uden betalingsproblemer (19%), skammet sig over deres økonomi det seneste år. I takt med at færre oplever gentagne betalingsproblemer, er andelen af unge, der skammer sig over deres økonomi også faldende. I 2015 havde 29% af unge skammet sig over deres økonomi det seneste år. I 2021 var det 24%.

¹¹ *Mistrivsel er målt ud fra et indeks, der er konstrueret med udgangspunkt i fem spørgsmål om unges oplevelser med søvnproblemer, konflikter, skam, at være forhindret i social samvær og at have undladt at åbne breve pga. økonomisk situation.

**Faldet kan potentielt forklares ved, at coronapandemien har betydet færre sociale arrangementer.

Unge opfattelse af eget fysiske og psykiske helbred er forværret – særligt unge med betalingsproblemer er udsat

De unge, som fortsat har gentagne betalingsproblemer, synes også at have de største helbredsmæssige udfordringer

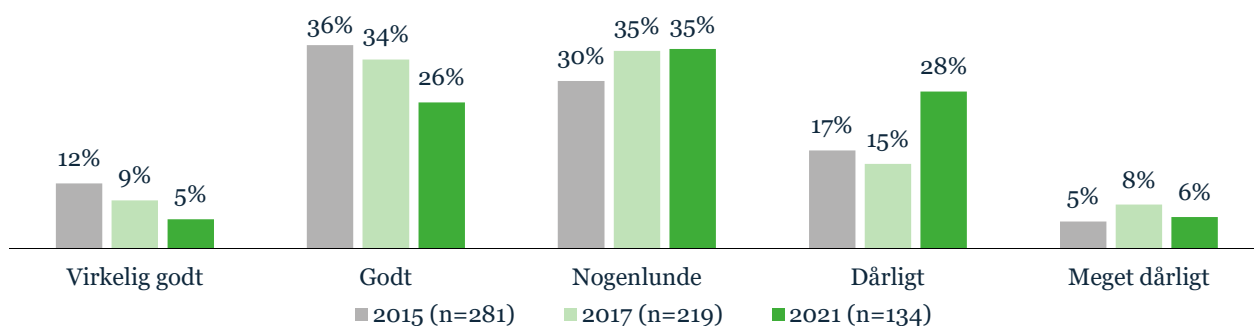
Gentagne betalingsproblemer er forbundet med et dårligt fysisk og psykisk helbred. En tredjedel af unge med betalingsproblemer (33%) oplever at have et dårligt eller meget dårligt helbred, hvilket alene gør sig gældende for 10% af unge uden gentagne betalingsproblemer.

Over årene er unges opfattelse af eget fysiske og psykiske helbred generelt blevet dårligere. Samlet set oplever færre unge at have et virkelig godt helbred, mens flere end tidligere mener, at deres helbred er dårligt (se figur nedenfor).

Selvom unge generelt har fået det dårligere, ses en markant helbredsmæssig forværring blandt den tilbageværende gruppe af unge, der fortsat kæmper med at betale deres regninger til tiden. I 2017 havde 23% af unge med gentagne betalingsproblemer det hhv. dårligt eller meget dårligt. I 2021 er det hele 33%.

Den markante helbredsmæssige forværring for gruppen af unge med betalingsproblemer kan sandsynligvis forklares ved, at de unge, der fortsat oplever betalingsproblemer, samtidig er dem, med de største helbredsmæssige udfordringer. Med andre ord er de unge, som siden 2017 er kommet ud af deres betalingsproblemer, en mindre helbredsmæssigt belastet gruppe.

? *Hvordan synes du, at dit helbred er alt i alt (fysisk og psykisk)?*

18-30-åriges vurdering af eget fysiske og psykiske helbred

Unge med gentagne betalingsproblemer fravælger tandlæge og køb af receptpligtig medicin og -hjælpemidler

Sammenhængen mellem betalingsproblemer og forværret helbred ses også ved, at markant flere unge med end uden betalingsproblemer fravælger at gå til tandlægen og at købe receptpligtig medicin og hjælpemidler, fordi de ikke har råd. Dette er en alvorlig tendens, da det kan have langsigtede negative konsekvenser for den unges helbred.

Knap syv ud af 10 (67%) unge med betalingsproblemer har fravalgt at gå til tandlægen det seneste år pga. økonomi. Det samme gælder to ud af 10 (19%) unge uden betalingsproblemer. En ud af fire (25%) unge med betalingsproblemer har fravalgt at købe hjælpemidler og/eller medicin, som læge eller fagperson har anbefalet, hvilket kun gælder for én ud af 25 (4%) unge uden gentagne betalingsproblemer.

Søvnproblemer er særligt udbredt hos unge med betalingsproblemer

Unge med betalingsproblemer lider også i højere grad af økonomisk relaterede søvnproblemer end andre unge. Syv ud af 10 (71%) unge med betalingsproblemer har haft problemer med at sove i løbet af det seneste år, fordi de tænkte på deres økonomi. Det er en markant forskel, når sammenlignet med øvrige jævnaldrende, hvor blot to ud af 10 (19%) har oplevet dette. At unge med betalingsproblemer oplever søvnproblemer er et tilbagevendende fænomen. Andelen af unge, som har haft søvnproblemer pga. deres økonomiske situation, er på niveau med tidligere.

4 ud af **10**

unge med gentagne betalingsproblemer har oplevet en **nedgang i indtægt**, som har gjort, at de ikke har kunne betale deres udgifter til tiden

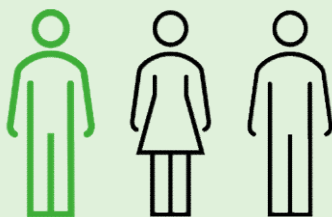
23% af unge har

mistet deres arbejde og/eller er startet eller stoppet på et **studie** som følge af coronapandemien

Udløsende faktorer for betalingsproblemer

For de fleste er ungdomslivet kendetegnet ved hyppige skift. Sådanne skift finder sted, f.eks. når man flytter hjemmefra, eller når man starter eller stopper på en uddannelse. Samtidig er ungdomslivet typisk kendetegnet ved lavere indkomst i form af bl.a. SU eller lærlingeløn. Det gør unge særligt udsatte over for uforudsete udgifter og ressourcetekrævende livsændringer. For nogle unge kan uforudsete udgifter eller skift i livssituation derfor føre til gentagne betalingsproblemer.

1 ud af **3**

unge med betalingsproblemer oplever at deres **økonomiske situation er blevet dårligere** under corona – unge uden betalingsproblemer oplever i højere grad, at deres økonomi er blevet bedre

Skiftende livssituationer kan udløse betalingsproblemer – for flere unge har corona betydet ændrede livsvilkår

Uforudsete udgifter, øget forbrug eller nedgang i indtægt giver unge betalingsproblemer

Ungdomslivet er typisk kendetegnet ved lavere indkomster, og det gør unge sårbare over for uforudsete udgifter og/eller livsbegivenheder, der medfører økonomiske ændringer af enten kort- eller langvarig karakter.

Når vi spørger unge, hvorfor de ikke har kunnet betale deres udgifter til tiden det sidste år, svarer størstedelen (47%), at det skyldes, at udgifterne har været uforudsete. Dette var ligeledes den hyppigste årsag til betalingsproblemer i 2015 og 2017.

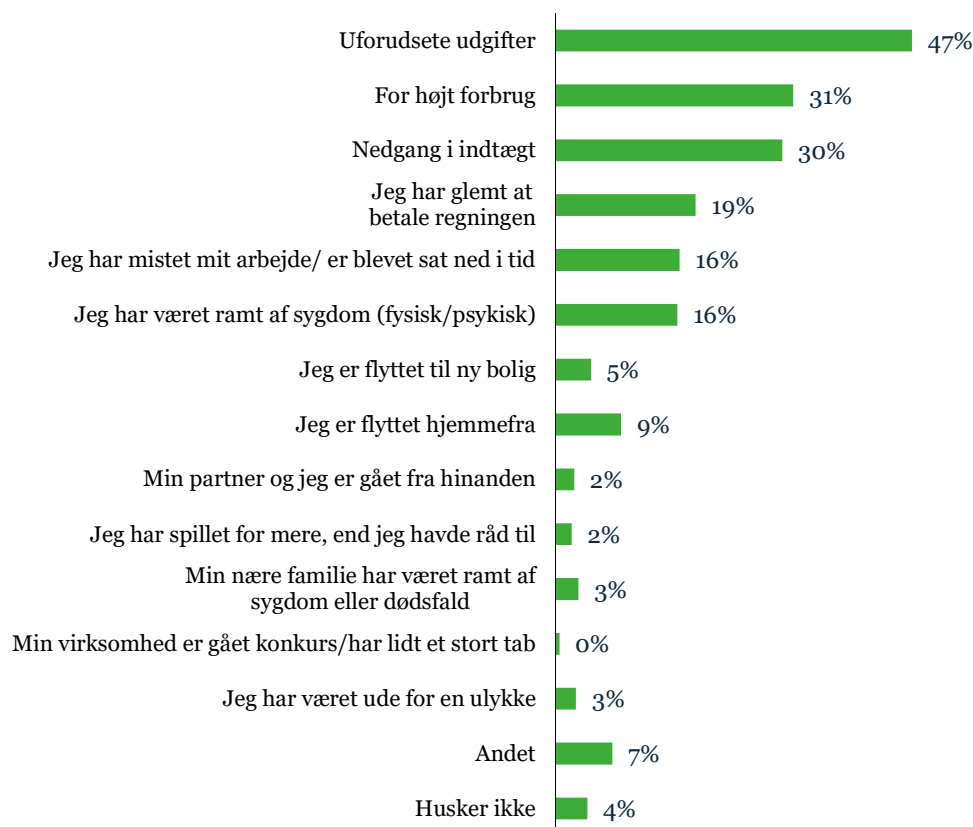
Et for højt forbrug (31%) eller en nedgang i indtægt (30%) er de næsthøypigste årsager til, at unge har haft problemer med at betale mindst én udgift til tiden det seneste år. Disse to årsager gør sig særligt gældende for unge, der har udviklet gentagne betalingsproblemer (hhv. 40% og 38%).

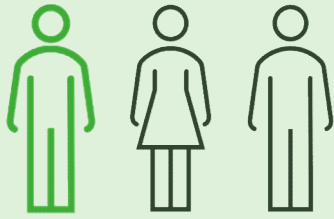
Coronapandemien har påvirket mange unges livssituation og økonomi - hovedsageligt negativt

Coronapandemien har været omvæltende for mange unge og har for nogle betydet ændringer i hverdag og livssituation. Mange unge (51%) har tilmed oplevet, at pandemien direkte har påvirket deres økonomiske situation. Nogle har fået eller mistet et arbejde og/eller er startet eller stoppet på et studie (23%). Mange har ligeledes oplevet ændringer i deres indtægt i form af op- eller nedgang i lønnen (27%) som følge af corona, og tidligere undersøgelser har ligeledes vist, at unges forbrug generelt er faldet under coronapandemien*.

Størstedelen af de unge, hvis økonomi er blevet påvirket af coronapandemien, oplever, at det har været til det bedre (35%). Det gælder imidlertid kun unge uden betalingsproblemer. For unge med betalingsproblemer har coronapandemien som oftest påvirket økonomien til det værre (35%). Til sammenligning gælder det kun 14% af unge uden betalingsproblemer.

? Hvad er årsagen til, at du ikke har betalt alle dine udgifter til tiden det seneste år?

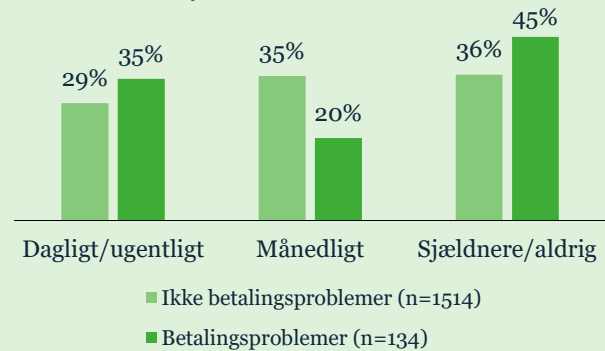

1 ud af **3**

med betalingsproblemer (31%)
føler ikke, at de har et netværk, de kan tale med om økonomiske problemer. Det gælder kun 7% uden betalingsproblemer

45% af unge med betalingsproblemer **vender sjældent/aldrig deres økonomi** med deres familie eller venner

? *Hvor ofte vender du din økonomi med din partner, venner eller familie?*

Et liv i økonomisk balance

Små tiltag i hverdagen kan bidrage til at opretholde en sund og balanceret privatøkonomi. Derudover er et godt socialt netværk en vigtig ressource til at forebygge betalings- og gældsproblemer.

56% af unge med betalingsproblemer **undlader at tale om deres økonomi**, fordi de **skammer** sig over den – det gælder for 8% uden betalingsproblemer

51% af unge med betalingsproblemer vil gerne **spare op** med automatisk overførsel og en tredjedel vil **lægge et budget**. Det er flere end blandt unge uden betalingsproblemer (25%)

Unge med betalingsproblemer ønsker at få bedre styr på økonomien, men mangler støtte fra deres sociale netværk

Et godt socialt netværk er vigtigt for at opretholde økonomisk balance

De fleste unge modtager støtte fra deres nære sociale netværk, når det kommer til at opretholde en økonomi i balance. Det kan både være i form af lån og tilskud eller råd, vejledning og sparring.

To ud af tre unge drøfter deres økonomiske beslutninger med andre, og fire ud af 10 modtager økonomisk støtte i form af lån eller tilskud fra deres forældre eller andre nære familiemedlemmer. Det er på niveau med tidligere år. De mest udbredte former for støtte er at få betalt dele af sine faste udgifter (19%) eller forbrugsudgifter (11%).

Unge med betalingsproblemer låner oftere penge af deres forældre efter behov (30%) og får oftere hjælp til uforudsete udgifter (18%) end unge uden betalingsproblemer gør det. Det kan skyldes, at unge med betalingsproblemer oftere har brug for denne type af økonomisk støtte.

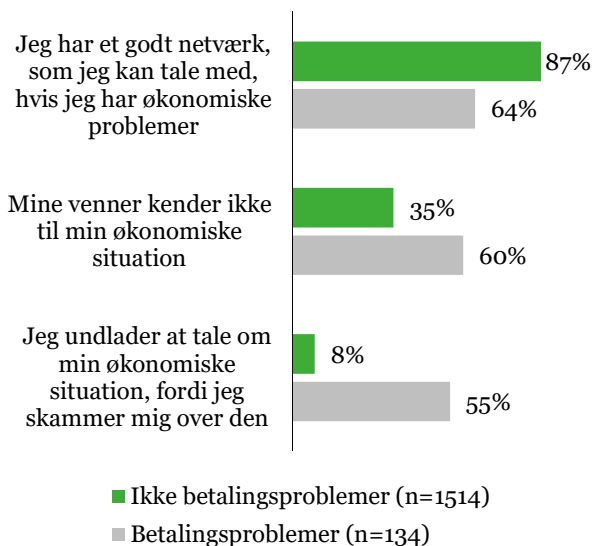
Foruden økonomiske tilskud består støtten fra det sociale netværk i, at kunne tale om økonomiske problemer, og at kunne få råd og hjælp til håndtering heraf. Seks ud af 10 unge taler med deres partner, venner eller familie om deres økonomi mindst en gang om måneden. Andelen af unge, som aldrig taler om deres økonomi (9%) er faldet en smule siden 2017 (12%).

Unge med betalingsproblemer føler i mindre grad end andre unge, at de får støtte fra deres netværk

Selvom unge med betalingsproblemer oftere modtager økonomisk støtte i form af lån eller tilskud end deres jævnaldrende, savner flere et godt netværk. Unge med betalingsproblemer oplever i mindre grad end andre unge, at de har nogen at tale med, hvis de har økonomiske problemer. Færre føler også, at de har venner, som ville hjælpe dem, hvis de manglede penge.

Næsten to ud af tre unge (60%) med betalingsproblemer angiver, at deres venner ikke kender til deres økonomiske situation. Dertil kommer, at mere end halvdelen undlader at tale om deres økonomiske situation, fordi de skammer sig over den. Det er på niveau med tidligere år.

? *Prøv at sætte dig ind i følgende situationer. Hvor godt passer de på dig? (Helt + nogenlunde)*

De fleste unge bruger forskellige greb til at holde styr på økonomien

To ud af tre unge tjekker jævnligt saldoen på deres netbank for på den måde at holde styr på deres økonomi. Næsten halvdelen bruger en budgetkonto, så de er sikre på altid at kunne betale deres faste udgifter.

Unge med betalingsproblemer gør sjældnere brug af økonomiske greb, men ønsker at gøre mere

Unge med betalingsproblemer benytter sig i mindre omfang af metoder til at holde styr på økonomien, men har et ønske om at gøre det. Mere end halvdelen af unge med gentagne betalingsproblemer vil gerne spare op via automatisk overførsel (51%), mere end hver tredje vil gerne lægge et budget (37%), og knap hver tredje vil gerne bruge en budgetkonto (32%). Det er i alle tilfælde flere end blandt unge uden betalingsproblemer (hhv. 25%, 25% og 22%).

Færre unge med betalingsproblemer drøfter også deres økonomiske beslutninger med andre, end det er tilfældet blandt unge uden betalingsproblemer (hhv. 65% og 79%). Der er altså potentiale for, at flere unge med betalingsproblemer begynder at bruge forskellige greb til at holde styr på økonomien.

gæld.taenk.dk